

ностей різних регіонів, повноцінний аналіз ефективності регіональних фінансів, досягнення фінансової самодостатності територіальних громад та зміцнення фінансової спроможності регіонів. Саме фінансова спроможність є основою для забезпечення якісного виконання органами місцевого самоврядування своїх повноважень та одним із найважливіших засобів припинення втручання в діяльність місцевої влади інших суб'єктів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Кузнецова О.В. Системная диагностика экономики региона / О.В. Кузнецова, А.В. Кузнецов. – М. : КомКнига, 2006. – 232 с.
2. Лобанова Е.Н. Финансовый Менеджер / Е.Н. Лобанова, М.А. Лимитовский. – М. : ДеКА, 2000. – 400 с.
3. Бадіда М.П., Жук І.І. Концептуальні засади фінансового забезпечення реалізації регіональної політики / М.П. Бадіда, І.І. Жук // Бізнесінформ. – Харків. – 2014. – № 4. – С. 41.
4. Васильева М.В. Роль баланса финансовых ресурсов региона в реализации эффективной финансовой политики / М.В. Васильева // Фундаментальные исследования. – 2006. – № 7. – С. 54–56.
5. Ставнича М.М. Взаємозв'язок понять фінансового та бюджетного потенціалу регіону в процесі реалізації державної регіональної фінансової політики / М.М. Ставнича, О.Я. Тарасенко // Економіка і регіон. – 2010. – № 1(24). – С. 110–114.
6. Сидоров А.А. Модели оценки социально-экономического развития муниципальных образований / А.А. Сидоров, М.П. Силич // Доклады ТУСУРа. – 2007. – № 2(16). – С. 221–228.
7. П.А. Стецюк. Методичні аспекти оцінки фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств / П.А. Стецюк // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Фінанси і кредит». – 2009. – № 1. – С. 14.
8. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення : автореф. дис. ... д. е. н. : спец. 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» / О.І. Барановський ; НАН України. Ін-т екон. прогнозування. – К., 2000. – 36 с.
9. Карпінський Б. Концепція оптимізованої системи управління фінансовим потенціалом території / Б. Карпінський // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.3. – С. 335.

УДК 369.041

Насібова О.В.

*кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри фінансів і кредиту
Харківського інституту фінансів
Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі*

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

В статті розглянуто склад та проаналізовано динаміку і структуру пенсійних видатків в Україні за 2007–2014 рр. Проведено оцінку видаткової частини бюджету Пенсійного фонду України. Виявлені основні проблеми та недоліки при здійсненні фінансового забезпечення державних пенсійних зобов'язань.

Ключові слова: видатки Пенсійного фонду України, пенсія, пенсійні зобов'язання, фінансове забезпечення пенсійних виплат, дефіцит Пенсійного фонду, коефіцієнт заміщення.

Nasibova O.V. ФИНАНСОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ПЕНСИОННЫХ ОБЯЗАТЕЛЬСТВ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ

В статье рассмотрен состав и проанализирована динамика и структура пенсионных расходов в Украине. Проведена оценка расходной части бюджета Пенсионного фонда Украины. Выявлены основные проблемы и недостатки при осуществлении финансового обеспечения государственных пенсионных обязательств.

Ключевые слова: расходы Пенсионного фонда Украины, пенсия, пенсионные обязательства, финансовое обеспечение пенсионных выплат, дефицит Пенсионного фонда, коэффициент замещения.

Nasibova O.V. FINANCIAL PROVIDING OF GOVERNMENT PENSION RESPONSIBILITIES IN THE CONDITIONS OF TRANSFORMATION ECONOMY

Composition is considered and a dynamics and structure of pension charges are analyzed in Ukraine. The evaluation of the expenditure budget of the Pension Fund of Ukraine. The deduced basic problems and defects are during realization of the financial providing of government pension responsibilities.

Keywords: charges of pension fund of Ukraine, pension, pension obligations, financial providing of pension payments, deficit of pension fund, coefficient of substitution.

Постановка проблеми. Здійснення швидкої та ефективної трансформації соціально-економічних процесів в Україні, згідно принципів сталого розвитку, зумовлюють потребу в постійному підвищенні обґрунтованості, ефективності і прозорості видатків солідарного рівня пенсійної системи на тлі підвищення ролі пенсійного забезпечення як складової системи соціального захисту населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вітчизняних фахівців значний внесок у дослідження вищезазначеної проблематики зробили Л. Баран-

ник [1], Б. Зайчук, О. Коваль, О. Корніюк, О. Кириленко [2], М. Лазебна, В. Мельничук [3], Л. Омелянович, В. Рудик [8], Л. Фурдичко [9], Л. Якимова [10] та ін. Пенсійному забезпеченню присвятили свої праці такі зарубіжні вчені, як А. Карімуллін, С. Клейн, В. Логінова, О. Михаленко, Г. Патлер, О. Руф-Фідлер.

Мета статті. Проаналізувати видатки солідарної пенсійної системи в Україні з метою виявлення і розв'язання проблем і недоліків при здійсненні фінансового забезпечення пенсійних зобов'язань.

Виклад основного матеріалу. Підвищення економічної обґрунтованості рівня витратків солідарної пенсійної системи, який повинен узгоджуватися із макроекономічними тенденціями та пріоритетами розбудови економіки, є одним із важливих напрямів державної політики. При цьому важливого значення набуває необхідність досягнення принципу справедливості перерозподілу фінансових ресурсів.

Коригування процесів подальшого проведення пенсійної реформи доцільно здійснювати, виходячи з ґрунтовного аналізу структури та динаміки видаткової частини бюджету державного Пенсійного фонду (табл. 1).

Результати проведеного порівняльного аналізу динаміки та структури витратків бюджету Пенсійного фонду України засвідчують значне зростання їх обсягів протягом 2007–2014 рр. на 120 млрд. грн., тобто майже у 2,6 рази. Така тенденція пояснюється збільшенням всіх видів пенсійних витрат, в першу чергу зростанням витратків за рахунок власних надходжень, які в структурі витратків бюджету Пенсійного фонду України займають найбільшу питому вагу – 78,81% і частка яких протягом наведеного періоду зросла на 3,3 відсоткових пункти з одночасним зменшенням питомої ваги витратків за рахунок Державного бюджету України на 3,08 відсоткових пункти. Згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 25.02.2015 р. № 67, на 2015 р. заплановано збільшення видаткової частини бюджету державного Пенсійного фонду на 9,92 млрд. грн., в тому числі витратків за рахунок власних надходжень – на 6,25 млрд. грн. Слід зазначити, що здійснення витратків за рахунок власних надходжень на виплати, які не мають страхового характеру, погіршують фінансовий стан Пенсійного фонду України. Зокрема, виплата пенсій за вислугу років, цільова грошова допомога на прожиття інвалідам війни та учасникам бойових дій, і особливо значні суми – це витатки на доплату до розміру мінімальної пенсії.

Витатки за рахунок коштів Державного бюджету України, тобто на виплату пенсій, надбавок та підви-

щень до пенсій, призначених за різними пенсійними програмами, за аналізований період суттєво коливаються по роках. У 2008 р. цей показник збільшився на 16,26 млрд. грн., у 2009 р. відбулось падіння на 5,76 млрд. грн., у 2010–2013 рр. зафіксовано збільшення на 21,01 млрд. грн., а у 2014 р. знов відбулось зменшення – на 3,5 млрд. грн. На 2015 р. цей показник заплановано у розмірі 54,70 млрд. грн., що на 3,74 млрд. більше, ніж у 2014 р.

Обсяги витратків за рахунок коштів державних цільових фондів у структурі витратків займають лише 0,19%, і у 2009–2012 рр. збільшувались, а у 2008, 2013–2014 рр., навпаки, зменшувались.

Важливим показником оцінки фінансової спроможності пенсійної системи країни є співвідношення пенсійних витрат і валового внутрішнього продукту. Частка витратків бюджету Пенсійного фонду України у валовому внутрішньому продукті за наведений період збільшилась на 2,28 відсоткових пункти, що є негативним явищем, середня величина цього показника становила 16,21%. Зазначимо, що обсяг пенсійних витратків за співвідношенням з валовим внутрішнім продуктом досяг найвищого розміру у світі. При цьому не було здійснено ефективних заходів, спрямованих на збільшення власних надходжень пенсійної системи.

Рис. 1. Динаміка складу витратків Пенсійного фонду України за 2007–2014 рр., млрд. грн.

Таблиця 1

Динаміка витратків солідарної пенсійної системи за 2007–2014 рр.

Витатки Пенсійного фонду України	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Витатки за рахунок власних надходжень, млрд. грн.	72,37	108,38	130,34	156,80	172,48	184,35	197,40	192,37
Витатки за рахунок коштів Держбюджету України, млрд. грн.	22,95	39,21	33,45	35,01	36,05	43,78	54,46	50,96
Витатки за рахунок коштів державних цільових фондів, млрд. грн.	0,27	0,17	0,35	0,47	0,51	0,63	0,19	0,15
Усього витратків, млрд. грн.	95,59	147,76	164,14	192,28	209,04	228,76	252,05	243,48
Частка пенсійних витрат у ВВП, %, в т. ч.	13,26	15,59	17,97	17,76	16,05	16,21	17,32	15,54
витатків за рахунок власних надходжень	9,77	11,2	14,27	14,48	13,25	13,06	13,57	12,28
витатків за рахунок Держбюджету України	3,45	4,37	3,66	3,24	2,77	3,10	3,74	3,25
витатків за рахунок коштів державних цільових фондів	0,04	0,02	0,04	0,04	0,03	0,08	0,01	0,01
Питома вага в загальному обсязі (%):								
витатків за рахунок власних надходжень	75,71	73,35	79,41	81,55	82,51	80,59	78,32	79,01
витатків за рахунок Держбюджету України	24,01	26,54	20,38	18,21	17,25	19,14	21,60	20,93
витатків за рахунок коштів державних цільових фондів	0,28	0,11	0,21	0,24	0,24	0,27	0,08	0,06

Розраховано автором за матеріалами Пенсійного фонду України [4]

Динаміка складових елементів видаткової частини бюджету Пенсійного фонду України протягом 2007–2014 рр. у співвідношенні з валовим внутрішнім продуктом представлена на рис. 1.

Разом з тим особливої уваги заслуговує аналіз співвідношення доходів і видатків першого рівня системи пенсійного забезпечення. На протязі 2000–2004, 2007–2008 рр. бюджет Пенсійного фонду України був збалансований (доходи дорівнювали витратам), але у 2005–2006 рр. і починаючи з 2009 р. виникає дефіцит, що негативно впливає на фінансовий стан солідарного рівня системи пенсійного забезпечення і свідчить про неспроможність державного Пенсійного фонду виконувати пенсійні зобов'язання самостійно (рис. 2). У 2015 р. перевищення видатків над доходами Пенсійного фонду України заплановано в обсязі майже 19 млрд. грн.

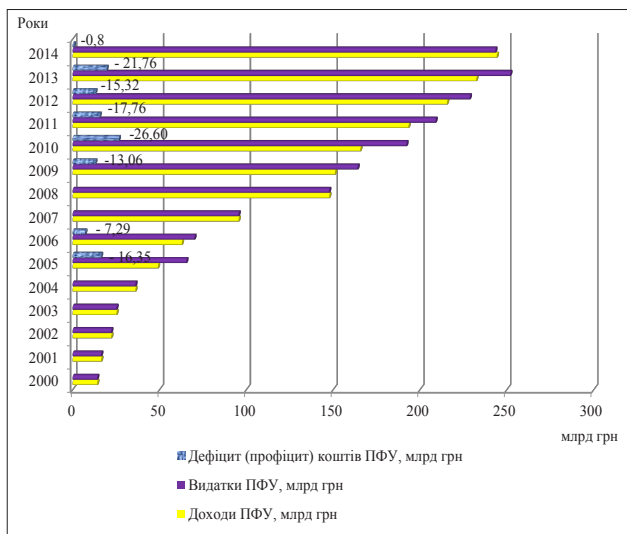

Рис. 2. Динаміка співвідношення доходів і видатків Пенсійного фонду України, млрд. грн.

Така тенденція пов'язана не тільки з демографічною ситуацією в країні, а й з недостатнім рівнем розвитку економіки і наявністю в її структурі значного за обсягами тіншового сектору.

Крім того, темпи зростання видатків бюджету Пенсійного фонду України в 2009 р. перевищили темпи зростання його доходів на 7,8%, тобто у 4,58 рази, у 2010 р. – на 5,84%, у 2013 р. – на 2%, і лише у 2014 р. темпи зростання доходів бюджету Пенсійного фонду України перевищили темпи зростання його доходів на 8,89%.

Розбалансування солідарного рівня фінансується, згідно законодавства, за рахунок коштів Державного бюджету України, а це призводить до виволікання коштів від інших потреб держави і використання їх на споживання. Отже, у 2009 р. з Державного бюджету було профінансовано 28,34% від загальної сукупності видатків Пенсійного фонду України, у 2010 р. – 32,04%, у 2011 р. – 25,74%, у 2012 р. – 25,83%, у 2013 р. – 30,24%, у 2014 р. – 21,26%.

Держава виступає гарантом системи соціального захисту населення і пенсійного забезпечення як її складової, тому такий розмір витрат коштів з Державного бюджету для збалансування солідарного рівня пенсійної системи виявляється вимушеним кроком. Крім того, такі гарантії здійснюються за рахунок коштів населення, яке приймає участь у наповненні Державного бюджету. Таким чином, населення не отримує ту частину коштів у соціальних сферах, яка направляється до Пенсійного фонду України. Така тенденція призводить до зменшення можливостей Державного бюджету фінансувати охорону здоров'я, культуру, освіту і науку, погіршуючи фінансове забезпечення цих галузей, тобто окремі бюджетні програми недоотримують кошти, оскільки тягар пенсійних зобов'язань перекладається на бюджет держави.

Також існує тенденція поступового наближення обсягів видатків державного пенсійного фонду до рівня доходів Державного бюджету. Видатки першого рівня пенсійної системи за 2007–2014 рр. в середньому становили 66,62% доходів Державного бюджету України (табл. 2).

Важливе значення має аналіз співвідношення темпів зростання видатків державного Пенсійного фонду з темпами зростання основних макроекономічних показників, які являються основною базою наповнення його бюджету для здійснення пенсійних виплат, зокрема, оплати праці найманих працівників та валовий внутрішній продукт. Для забезпечення стійкого розвитку економіки країни в умовах старіння населення і депопуляції темпи зростання валового внутрішнього продукту повинні випереджати темпи зростання доходів працюючої частини населення, а останні повинні мати випереджаючий характер по відношенню до рівня пенсійних виплат.

Темпи змін видатків солідарної пенсійної системи, що є видатками на споживання, за аналізований період перевищували відповідний показник фонду оплати праці, валового внутрішнього продукту, крім 2007, 2011, 2014 рр. Така тенденція свідчить про недостатній рівень взаємозв'язку видатків державного Пенсійного фонду від отриманих доходів та

Таблиця 2

Динаміка обсягу видатків Пенсійного фонду України у співвідношенні з основними макроекономічними показниками за 2007–2014 рр.

Показники	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Доходи ДБУ, млрд. грн.	157,29	231,93	245,31	255,00	303,88	373,96	351,16	377,82
Обсяги видатків ПФУ, %	60,78	63,71	66,91	75,41	68,79	61,17	71,78	64,44
Темпи змін видатків ПФУ, %	26,56	35,31	9,98	14,64	8,01	8,62	9,24	-3,40
Валовий внутрішній продукт, млрд. грн.	720,70	948,10	913,40	1082,60	1302,10	1411,20	1451,88	1566,73
Темпи змін ВВП, %	32,43	31,55	-3,66	18,52	20,28	8,38	2,88	7,91
Оплата праці найманих працівників (у відсотках до ВВП), %	48,80	49,60	49,40	49,90	48,90	52,20	52,40	46,81
Оплата праці найманих працівників, млрд. грн.	355,15	470,46	451,34	540,65	636,72	736,50	760,79	733,40
Темпи змін оплати праці найманих працівників, %	32,21	32,47	-4,06	19,79	15,09	17,77	3,30	-3,6

Розроблено автором на основі: [4; 5]

Таблиця 3

Динаміка середнього розміру місячної пенсії та кількості пенсіонерів

Роки	Середній розмір призначеної місячної пенсії пенсіонерам, які перебувають на обліку в органах соціального захисту (на початок року), грн.						Кількість пенсіонерів (тис. осіб)
	всього	у тому числі:					
		за віком	За інвалідністю	у разі втрати годувальника	за вислугу років	соціальна пенсія	
2007 ¹	478,40	497,00	435,80	339,30	551,30	316,30	13819
2008	776,00	798,90	624,50	517,50	1243,10	369,70	13750
2009	934,30	942,70	780,70	696,60	1599,10	538,00	13721
2010	1032,60	1039,60	884,60	807,90	1676,30	620,60	13738
2011	1151,90	1156,00	1033,80	940,00	1719,10	744,80	13821
2012	1253,30	1252,40	1164,30	1053,80	1795,20	818,10	13640
2013	1470,70	1464,30	1359,20	1252,80	2172,10	920,40	13533
2014	1526,10	1521,60	1406,50	1303,80	2192,60	976,00	12147
2015 ²	1581,50	1573,00	1432,10	1433,10	2244,30	977,00	-

¹ З урахуванням цільової грошової допомоги, індексації, державної адресної допомоги до пенсії (дотації), а також надбавки за особливі заслуги перед Україною.

² Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Розроблено автором на основі: [5]

обсягів валового внутрішнього продукту, що сприяє виникненню дефіциту бюджету Пенсійного фонду України і зростанню залежності його від державного бюджету. Зазначене спричиняє суттєві зміни структури доходів та видатків бюджету державного Пенсійного фонду і порушує принципи існування солідарної пенсійної системи, коли пенсійні виплати повинні залежати від заробітної плати і не повинні збільшуватись випереджаючими темпами.

Незважаючи на те що пенсійні виплати з кожним роком зростають (табл. 3), їх частка у заробітній платі в середньому за 2000–2014 рр. не перевищувала 46,98% (табл. 4).

Сучасний рівень пенсійного забезпечення в нашій країні не забезпечує достатнього рівня життя для громадян пенсійного віку, відсутнє адекватне замі-

щення пенсією заробітку, втраченого громадянами у зв'язку із старістю. За даними статистичних досліджень, при зміні статусу працівника на статус пенсіонера доходи громадян зменшуються в середньому на 50–55%. Внаслідок цього пенсійною системою за принципом солідарності поколінь незадоволені як платники пенсійних внесків, так і переважна більшість пенсіонерів.

Крім тих видів пенсій, які представлені в табл. 3, існує ще довічне грошове утримання суддів у відставці (при повному і неповному стажі роботи), яке з кожним роком зростає. Середній розмір такого утримання на початок 2008 р. становив 5287,2 грн., 2010 р. – 5883,4 грн., 2011 р. – 6240,5 грн., 2012 р. – 7490,9 грн., 2013 р. – 7836,7 грн., 2014 р. – 12176,8 грн., 2015 р. – 16302,2 грн.

При здійсненні фінансового забезпечення державних пенсійних зобов'язань за наведений період відбувалось збільшення середнього розміру місячних пенсійних виплат відносно прожиткового мінімуму, що є позитивною динамікою, разом з тим скорочення співвідношення середнього розміру пенсії та заробітної плати відбувалось повільно.

Аналізуючи ситуацію щодо нарахування пенсій громадянам України, слід звернути увагу на різницю та соціальну несправедливість між нарахуванням пенсій простим працівникам і державним службовцям та прирівнюваним до них особам. Основна частка пенсіонерів – 97,5% в країні отримує пенсії згідно Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та Закону України «Про пенсійне забезпечення», решта отримує пенсійні виплати за іншими пенсійними програмами, їх середні пенсії значно перевищують пенсійні виплати згідно базового пенсійного законодавства. Разом з тим пенсійна система переобтяжена низкою пільг і виплат, які за своєю сутністю не повинні бути їй притаманні і мали б стати окремими елементами системи соціального страхування та соціального забезпечення.

Висновки. Видатки державного Пенсійного фонду протягом 2007–2014 рр. збільшувались випереджаючими темпами відносно фонду оплати праці і валового внутрішнього продукту, що порушувало умови стійкого розвитку економіки; забезпечення пенсіонерам належних пенсій, тобто до 70–80% від

 Таблиця 4
Динаміка середньої заробітної плати найманих робітників в Україні

Роки	Номинальна заробітна плата, грн.	Коефіцієнт заміщення (частка пенсійних виплат у заробітній платі), %	Темпи зростання номінальної та реальної заробітної плати (до відповідного попереднього року)	
			Індекс номінальної заробітної плати, %	Індекс реальної заробітної плати, %
2000	230	36,39	129,6	99,1
2001	311	39,39	135,2	119,3
2002	376	36,33	121,0	118,2
2003	462	39,44	122,8	115,2
2004	590	53,59	127,5	123,8
2005	806	50,47	136,7	120,3
2006	1041	45,96	129,2	118,3
2007	1352	57,40	129,7	112,5
2008	1806	51,73	133,7	106,3
2009	1906	54,18	105,5	90,8
2010	2239	51,45	120,0	110,2
2011	2633	47,6	117,6	108,7
2012	3026	48,6	114,9	114,4
2013	3265	46,74	107,9	108,2
2014	3480	45,45	-	-

Розроблено автором на основі: [5]

середньої заробітної плати, вимагає реформування оплати праці, збільшення її частки у структурі валового внутрішнього продукту та собівартості продукції, стимулювання зайнятості населення, створення нових робочих місць, розширення трудових ресурсного потенціалу як основи розвитку загальноекономічних процесів суспільства, реалізації стратегії економічного зростання.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Баранник Л.Б. Фінансовий механізм системи соціального захисту населення України: проблеми становлення та перспективи розвитку : [монографія] / Л.Б. Баранник. – Дніпропетровськ : Дніпропетр. держ. фін. академія, 2012. – 496 с.
2. Кириленко О.П. Розвиток державного пенсійного страхування в умовах пенсійної реформи: [монографія] / [О.П. Кириленко, Б.С. Малиняк, О.В. Петрушка та ін.] ; за ред. О.П. Кириленко, Б.С. Малиняка. – Терноп. нац. екон. ун-т. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 350 с.
3. Мельничук В.Г. Тенденції розвитку пенсійної системи України / В.Г. Мельничук // Фінанси України. – 2010. – № 4. – С. 66–76.
4. Офіційний веб-сайт Пенсійного фонду України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pfu.gov.ua/pfu/control/index>.
5. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
6. Про Державний бюджет України на 2007–2014 рр. : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
7. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 9 липня 2003 р. № 1058 – IV зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1058-15>.
8. Рудик В.К. Сучасні тенденції розвитку системи пенсійного страхування України : [монографія] / В.К. Рудик. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2014. – 188 с.
9. Фурдичко Л.Є. Сучасний стан і реформування системи пенсійного забезпечення України / Л.Є. Фурдичко // Вісн. ун-ту банків. справи Нац. банку України. – 2012. – № 2(14). – С. 57–61.
10. Якимова Л.П. Еволюція пенсійних систем: аналіз, моделювання, прогноз : [монографія] / Л.П. Якимова. – Донбас. держ. техн. ун-т. – Алчевськ, 2013. – 358 с.

УДК 336

Нестор О.Ю.

*аспірант кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту
Львівського національного університету імені Івана Франка*

ФІНАНСОВЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА СТРАТЕГІЧНОГО ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Стаття присвячена дослідженню фінансового прогнозування як складової частини стратегічного фінансового планування. Висвітлено сутність понять «прогнозування» та «фінансове прогнозування». З'ясовано спільні та відмінні риси фінансового прогнозування та стратегічного фінансового планування.

Ключові слова: прогноз, метод, прогнозування, фінансове прогнозування, стратегічне фінансове планування.

Нестор О.Ю. ФИНАНСОВОЕ ПРОГНОЗИРОВАНИЕ КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ СТРАТЕГИЧЕСКОГО ФИНАНСОВОГО ПЛАНИРОВАНИЯ СУБЪЕКТА ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ

Статья посвящена исследованию финансового прогнозирования как составляющей стратегического финансового планирования. Освещена сущность понятий «прогнозирование» и «финансовое прогнозирование». Выявлены общие и отличительные черты финансового прогнозирования и стратегического финансового планирования.

Ключевые слова: прогноз, метод, прогнозирование, финансовое прогнозирование, стратегическое финансовое планирование.

Nestor O.Yu. FINANCIAL FORECASTING AS A PART OF STRATEGIC FINANCIAL PLANNING OF BUSINESS ENTITIES

The article investigates the financial forecasting as part of the strategic financial planning. The article deals with the essence of the concepts of «forecasting» and «financial forecasting». In this article some common features of financial forecasting and strategic financial planning are found.

Keywords: forecast, method, forecasting, financial forecasting, strategic financial planning.

Постановка проблеми. Невизначеність зовнішнього середовища, непередбачувана поведінка інших суб'єктів ринкових відносин спонукає підприємства впроваджувати і розширювати фінансове прогнозування, вдосконалювати його методологію і методику розробки. З огляду на це зростає потреба з'ясувати ключові аспекти фінансового прогнозування та його місце в процесі стратегічного фінансового планування суб'єкта господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням окремих аспектів фінансового прогнозування займалися такі українські вчені, як Бечко П.К., Біла О.Г., Білик М.Д., Бурак Л.Д., Вахович І.М., Герасимчук З.В., Гузар Б.С., Давиденко Н.М., Колотуха С.М., Кузьмін О.Є., Марцин В.С., Непочатенко О.О., Олексів І.Б., Поддєрьогін А.М., Проказа Т.В., Ткаченко І.П. та ін.

Мета статті. З'ясування сутності прогнозування, зокрема фінансового, його місця в процесі стратегічного фінансового планування. Також потрібно з'ясувати спільні та відмінні риси фінансового прогнозування та стратегічного фінансового планування і фактори, що впливають на точність прогнозів.

Виклад основного матеріалу. Прогнозування і планування є важливими функціями управління як на макро-, так на мікрорівні. І навряд чи можна ефективно управляти національною та регіональною економікою, а також окремим суб'єктом господарювання без прогнозування і планування [6, с. 250].

Під прогнозом розуміється науково обґрунтоване судження про можливі зміни об'єкта в майбутньому, про альтернативні шляхи і терміни їх здійснення.